

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Քիմիայի և կենսաբանության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ղազարյան Արմինե Հրաչիկի /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 16

« 08 » Մայիս 2023թ.

ՔԿ/բ-209 Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա ԴԱՍՐՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

011301.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Քիմիայի և կենսաբանության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

5-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

Շուշան Քարյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ shoushankaryan@gmail.com

Վանաձոր- 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը.....	3
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.	5
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	6
7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	6
8. Դասավանդման մեթոդներնեը.....	7
9. Ուսումնառության մեթոդներ	8
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը.....	9
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	11
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.....	11
12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	13
12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	20
14. Գնահատում	21
14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ	21
14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	21
14.3. Հարցաշար	22
14.4. Գնահատման չափանիշներ	Ошибка! Закладка не определена.
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ	25

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

Տարրական դպրոցի մանկավարժ ուսուցիչներ պատրաստելու բակալավրի ծրագրով նախատեսված է ուսումնասիրել << Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկայի >> առարկան, որը կոչված է ձևավորել «Ես և շրջակա աշխարհը», դասընթացի մատուցումը՝ տարրական դպրոցում: Տարրական գիտելիքներ բնության, նրա բաղադրիչների, կենդանի օրգանիզմների և անկենդան մարմինների միասնության և փոխադարձ կապի, մարդ-բնություն, մարդ-մարդ փոխհարաբերությունների մասին: Այս առարկան ունի կրթելու և դաստիարակելու մեծ հնարավորություններ և ամբողջությամբ համապատասխանում է ԲՄԿ ՊԿԶ-ի պահանջներին:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն.

Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկա՝ առարկայի նպատակն է , տարրական դպրոցի սովորողների մեջ ձևավորել նախնական պատկերացումներ բնության տարրերի և երևույթների, իր և շրջապատի վերերբայալ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ուսանողներին գաղափար տալ ուսուցման մեթոդների տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, որոնք դյուրին կդարձնեն տարրական դպրոցում «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի մատուցում :
- Զարգացնել և ձևավորել ճանաչողական կարողություններ և հմտություններ ,
- Բնության անկենդան և կենդանի տարրերի, մարդու, Երկիր մոլորակի որպես մարդկության ընդհանուր տան սկզբնական ուսումնասիրությունը:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

Կուրսը նպատակահարմար է ուսանողին դասավանդել մանկավարժության, հոգեբանության, էկոլոգիայի, աշխարհագրության, բուսաբանության, կենդանաբանության և առողջագիտության դասընթացն ավարտելուց հետո:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)¹ և կոմպետենցիաները.

4.1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտենա.

- շրջակա միջավայրի երևույթները լավ ճանաչելու, առողջ և անվտանգ ապրելակերպի կանոնները
- շրջակա միջավայրի դերը և նշանակությունը,

¹ <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

- Հայաստանի բնության բազմազանության, բնական ու հասարակական օբյեկտների ու երևույթների վերաբերյալ ամբողջական և հիմնավոր պարկերացումներ,
- մայրցամաքների հայտնագործման և հետազոտման պատմություն և այն,
- ժամանակակից դասի արդյունավետ մեթոդները՝ տարրական դպրոցում,
- մանկավարժական գործունեության ընթացքում, որոշ հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և ինքնուրույնություն,
- հանձնարարված գրականության և տեղեկատվական այլ աղբյուրների հիման վրա կազմել ժամանակակից դասի մոդել:

4.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- զարգացնել հաղորդակցական կարողությունները,
- զարգացնել իր շրջապատը հետազոտելու տարրական կարողություններ
- ներկայացնել բնագիտության հիմնական հասկացությունները,
- տեղին կարողանալ օգվտել համապատասխան մեթոդի արդյունավետությունից՝ սովորողի տարիքին համապատասխան,
- օգտագործել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման հիմնական ձևերը, տիրապետել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին:

4.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- բնության ուսումնասիրության և դիտարկման տարրական մեթոդներին,
- առողջության պահպանման և անվտանգ կենսագործունեությանն ուղղված կանոններին,
- բնագիտության դասավանդման մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին,
- Ձեռք բերած գիտելիքները հստակ կիրառելու և փոխանցելու, մանկավարժական վերլուծական մտածողության զարգացման հմտություններին

Դասընթացի ընթացքում կիրականանա նաև ծրագրի ավարտական պահանջներով նախատեսված հետևյալ կոմպետենցիաների զարգացումը՝
Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական գործիքային կոմպետենցիաների (այսուհետ՝ ԳԿ) ձևավորմանը

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ;
- ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),
- ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ ընդհանրական միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ՝ ՄՁԿ) ձևավորմանը

ՄՁԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
ՄՁԿ2 թիմային աշխատանք,
ՄՁԿ3 միջանձնային ունակություններ,
ՄՁԿ4 միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն:

Առարկայի ուսուցման գործընթացը ուղղված է հետևյալ առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաների (այսուհետ՝ ԱԿ) ձևավորմանը

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ5 հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,
ԱԿ6 կիրառել սովյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

Ուսուցչական կոմպետենցիաների մասով բակալավրը պետք է տիրապետի հետևյալ կոմպետենցիաներին.

Ու2 ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն,
Ու3 խորհրդատվական կարողություն ,
Ու4 առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն ,
Ու5 ուսուցման բարենպաստ միջավայր ստեղծելու կարողություն,
Ու6 ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու հմտություն,
Ու7 սեփական գործունեության արդյունքները գնահատելու և վերլուծելու կարողություն,
Ու8 մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության գիտակցում,
Ու9 համագործակցության միջոցով միջառարկայական խնդիրներ լուծելու կարողություն :

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

«Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտություններն ուսանողները կարող են հետագայում կիրառել հետագա մանկավարժական գործունեության ժամանակ՝ տարրական դպրոցում, «Ես և շրջակա աշխարհը», դասընթացի շրջանակներում:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		5 կրեդիտ/150 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		10
Սեմինար պարապմունք		-
Լաբորատոր աշխատանք		-
Ինքնուրույն աշխատանք		132
Ընդամենը		150
Ստուգման ձևը (ստուգաք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)		Քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են²

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կրթ սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներն են՝ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր. . . .

² Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում . . . .

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ներածություն: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիան և մեթոդիկան որպես գիտություն, կապը այլ գիտությունների հետ: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժակա և գիտական հիմունքները	2				17
2.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն: Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում: Մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղությունները: Բնագիտության առարկայի հենքային բովանդակությունը:	2		2		35
3.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում: Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը տարրական դպրոցում	2				22
4.	Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ՝ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը: Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր: „Ես և շրջակա աշխարհը,, դասընթացը, որպես բնագիտության հասարակագիտության, աշխահագրությանը առնչվելու առաջին քայլեր:	2		4		30

5.	Էքսկուրսիաների անցկացումն ու կազմակերպումը: Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին: Դաստիարակող ուսուցում			2		28
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8		10		132

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ուսուցման ժամանակավոր մեթոդներ, հնարներ, վարժություններ: Կրթության ազգային ինստիտուտ Լոռու մասնաճյուղ	2008ր.
2.	Արնաուդյան Ա , Գյուլբուդադյան Ա.Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար,-Եր	2004
3.	Շարոյան Ս., Հայաստանի բնաշխարհ.պահպանություն և վտանգներ	2007
4.	Տողանյան Ն.,Գյուլբուդադյան Ա.Ես և շրջակա աշխարհը 2-4 ուսուցչի ձեռնարկ,-Եր.::Մանմար,,	2013
5.	Ես և շրջակա աշխարհը ,,2-4 դասարանի դասգրքեր	2013-20
6.	Ներկարարյան Ա. Կենսաբանության ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա/ Եր.	2013
7.	Ксеизова Г.Ю.,Перспективные школьные технологии, М.,	2001
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Խաչատրյան Հ.Սոսյաց անտառ:-Եր.:Արևիկ-	1988
2.	Հանրագիտարան կրտսեր դպրոցականների համար ,, Ինչ է, ո՞վ է, հ. 1-4,Եր.	1984-1987
3.	Пуговкин А.,П.,Скварцов П.М., Биология. методическое пособие, М.	2008
4.	Усова А.В.,формирование у школьников научных понятий в процессе обучения, М.	1986
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		

1.	Ուսուցման արդյունավետ հնարներ / Մ. Խաչատրյան.- Եր.: Ֆրիդրիխ Էբերտ հիմնադրամ, Հայաստան 2020.- 74 էջ:	
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h /h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ³
1.	Սերածություն: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիան և մեթոդիկան որպես գիտություն, կապը այլ գիտությունների հետ,	1.Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի դասավանդման խնդիրները, 2.միջառարկայական կապերը: 3.Մեթոդիկայի բարձրագույն դասընթացի բնութագիրը:	1	Պ-Գ 1-7
2.	Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժակա և գիտական հիմունքները	1.Մանկավարժական տեխնոլոգիաների օբյեկտիվ և դրական կողմերի բացատրությունները, 2. այդ հարցի շուրջ առկա հասկացությունների պարզաբանումը	1	Պ-Գ 1-4
3.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	1.Հասկացության բովանդակությունը: 2.Բնագիտական հասկացությունների ձևավորումը և զարգացումը տարրական դպրոցում: 3.Տարրական դպրոցի աշակերտների կարողությունների	1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		նհմտությունների բնագիտական միջոցով:	զարգացումը հասկացությունների		
4.	Մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղղություններն Հանրակրթու նպատակներ. բարեփոխումների ռազմավարությունը:	1.Ուսուցիչներին ընդհանրական 2.Բնագիտության առարկայի կրթական ներկայացվող պահանջներ ուսումնական չափորոշիչները:		1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
5.	Բնագիտության հենքային բովանդակությունը:	1.Բնագիտության առարկայի ուսումնական տարրական դպրոցում:	առարկայի ծրագրերը	1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
6.	Բնագիտական տարրական դպրոցում	1.Հասկացության բովանդակությունը: 2.Բնագիտական հասկացությունների 3.Տարրական աշակերտների հմտությունների բնագիտական միջոցով:	ձևավորումը և զարգացումը տարրական դպրոցում: դպրոցի կարողությունների և զարգացումը հասկացությունների	1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
7.	Ուսուցման կիրառումը մեջ՝ տարրական կազմակերպման ավանդական մեթոդների բնագիտության դպրոցում, ձևերը	1. Ուսուցման 2.Բնագիտական 3.Ավանդական և Ժամանակակից	հիմնական պայմանական ուսուցման կազմակերպչական ձևերը տարրական դպրոցում: և Ժամանակակից	1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		դասերի տարբերությունները:		
8.	Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր	1. Բնագիտության դասավանդման ժամանակակից մեթոդներ: 2. Ժամանակակից դասի կառուցման մոդելի պահանջները բնագիտության դասընթացին՝ տարրական դպրոցում:	1	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁴
1.	Բնագիտական մտքի զարգացումը միջնադարյան Հայաստանում	բնագիտական մտքի զարգացման մեջ դեր ունեցած մի շարք գործիչների կյանքը և գործունեությունը	1	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
2.	Ես և իմ բնակավայրը	1. ով եմ ես 2. իմ փոքր և մեծ ընտանիքը 3. իմ փողոցը, իմ բակը իմ տունը 4. իմ քաղաքը, գյուղը	1	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
3.	Բնությունն իմ շուրջը	1. ի՞նչ է մեզ շրջապատում,	1	բանավոր	

⁴ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		2.բնությունն աշնանը ինչպիսին են բույսերը, ինչ կենդանիներ գիտես 1.անտեսանելի կապերը բնության մեջ 2.վայրի բույսեր 3.այգիներ և բանջարանոցներ		հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
4.	Առողջություն և անվտանգ կենսագործունեություն	1.եթե ուղում ես առողջ լինել 2.ինչով ենք սնվում 3.ինչպես խուղափել հիվանդանալուց 4.ես հետիոտն եմ	1	բանավո ր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
5.	Երկիր մոլորակ	1.աստղեր, արեգակ 2.երկիր, լուսին	1	բանավո ր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
6.	Տարվա եղանակներ	1.բույսերը և կենդանիները աշնանը, 2.բույսերը և կենդանիները ձմռանը, 3.բույսերը և կենդանիները գարնանը 4. բույսերը և կենդանիները ամռանը	1	բանավո ր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
7.	Մեր առողջությունը	1.գլխուղեղ և զգայարաններ 2.ինչ ենք տեսնում	1	բանավո ր հարցումներ,	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		<p>3. լսողություն 4. համի և հոտի զգայարան 5. մաշկ, առաջին օգնություն մաշկի վրասվածքների դեպքում: 1. մեր սնունդը 2. ինչպես կոփել մարմինը 3. մեր կեցվածքը 4. օգտակար և վնասակար սովորություններ</p>		գրավոր թեստերի առաջադրում	
8.	մեր անվտանգությունը	<p>1. բնական աղետներ 2. ինչպես պաշտպանվել երկրաշարժից</p>	1	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
9.	երկրագնդի բնությունը	<p>1. մեր մոլորակի բնության բազմազանությունը 2. մայրցամաքներ և օվկիանոսներ 3. հարթավայրեր, բլուրն եր, լեռներ 4. մթնոլորտ</p>	1	բանավոր հարցումներ, գրավոր թեստերի առաջադրում	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4
10.	Մեզ մարմրնները և նյութերը	<p>1. օդը պետք է մաքուր լինի 2. հող</p>	1	բանավոր հարցումներ,	Պ-Գ 1-7 Լ/Գ 1-4

		3.Ջուրը բնության մեջ 4.գետ , լիճ,ծով, օցկիանոս, 4.ապարներ և օգտակար հանածոներ, 5.երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները 6.փոխադարձ կապերը բնության մեջ:		գրավոր թեստերի առաջադրում	
--	--	--	--	---------------------------------	--

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁵	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁶
1.	Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում:	1.բնագիտական հասկացություններ ի բովանդակությունը	Ձեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

⁵ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

⁶ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժական և գիտական հիմունքները</p>	<p>Բնագիտության ուսուցման և մեթոդիկայի առնչությունը մի շարք հասկացություններ ի, ինչպիսիք են՝ տեխնոլոգիա,, ,,մանկավարժական տեխնոլոգիա,, ,,կրթական տեխնոլոգիա,, :</p>	<p>Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ</p>	<p>նոյեմբեր-դեկտեմբեր</p>	<p>Չափանիշները ներկայացվում են ստորև</p>	<p>Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից</p>
3.	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն</p>	<p>Պատկերացում կազմել բնագիտական մտքի զարգացման պատմությունից</p>	<p>Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ</p>	<p>նոյեմբեր-դեկտեմբեր</p>	<p>Չափանիշները ներկայացվում են ստորև</p>	<p>Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից</p>
4.	<p>Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում</p>	<p>ներկայացնել բնագիտական հասկացություններ ի զարգացումը տարրական դպրոցում:</p>	<p>Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ</p>	<p>նոյեմբեր-դեկտեմբեր</p>	<p>Չափանիշները ներկայացվում են ստորև</p>	<p>Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից</p>

5.	Մեթոդիկայի զարգացման հիմնական ուղղություններն Հանրակրթու նպատակներ. բարեփոխումների ռազմավարությունը:	Բնագիտության կրթության դերը դպրոցում կազմակերպման սկզբունքները:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
6.	Բնագիտության առարկայի հենքային բովանդակությունը:	Բնագիտության ուսուցման մեթոդական խնդիրները	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
7.	Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում	Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը տարրական դպրոցում:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
8.	Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը տարրական դպրոցում	Էկոլոգիական կրթության սկզբունքները:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
9.	Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ՝ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը	Ինչ է մեթոդը: Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

10	Ավանդական և ոչ ավանդական դասերի դասակարգումը: Ուսումնառու թյան ավանդական և նոր միջավայր	Բնագիտության դասավանդման ավանդական և ոչ ավանդական մեթոդներ	Զեկույց կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր -դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
11.	„Ես և շրջակա աշխարհը,, դասընթացը, որպես բնագիտության հասարակագիտության, աշխատագրությանը առնչվելու առաջին քայլեր	Պատկերացում կազմել „Ես և շրջակա աշխարհը,, 2-4 դասարանների դասընթացի թեմաների դասավանդման մի շարք առանձնահատկությ ունների վերաբերյալ	Զեկույց կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր -դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
12.	Էքսկուրսիաների անցկացումն ու կազմակերպումը:	Պատկերացում կազմել ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերի վերաբերյալ	Զեկույց կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությա մբ	նոյեմբեր -դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից

13.	Ուսուցչի նախապատրաստվելը դասին:	ներկայացնել բնագիտության դասընթացին վերաբերող դասերի առանձնահատկություններն ու տիպերը:	Զեկույց՝ կոնկրետ իրավիճակի վերլուծությամբ	նոյեմբեր-դեկտեմբեր	Չափանիշները ներկայացվում են ստորև	Ուսանողը կարող է օգտվել ներկայացված բոլոր գրական աղբյուրներից
-----	---------------------------------	--	---	--------------------	-----------------------------------	---

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան կահավորված համակարգչով, պրոյեկտորով և էկրանով
Համակարգչային ծրագրեր	Microsoft Offis Power Point
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառված հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի⁷:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով/:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

(Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով):⁸

⁷«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

⁸ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Բնագիտության ուսուցման տեսությունը և տեխնոլոգիան
2. Բնագիտական կրթության նպատակն ու խնդիրները
3. Ուսումնական գործունեության տեսակներ
4. Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում
5. Բնագիտական մտքի զարգացումը միջնադարյան Հայաստանում
6. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 18-րդ դարում
7. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 19-րդ դարում
8. Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 20-րդ դարում
9. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում
10. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում 20-րդ դար
11. Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում՝ խորհրդային շրջան
12. Ինչ է մեթոդը: Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը:
13. Բնագիտական ուսուցման կազմակերպչական ձևերը:
14. Ուսումնառության ավանդական և նոր միջավայր
15. Բնագիտության դասավանդման ավանդական մեթոդներ
16. Բնագիտության դասավանդման ժամանակակից մեթոդներ(բերել 2-3 մեթ.օր)
17. Ժամանակակից դասի կառուցման մոդել: ԽԻԿ-համակարգ, ԳՈՒՍ մեթոդ
18. „Բնությունն իմ շուրջը,, (Ի՞նչ է մեզ շրջապատում,վայրի բույսեր,մեր այգիներն ու բանջարոնոցները, սենյակային բույսեր) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
19. „Բնությունն իմ շուրջը,, (վայրի կենդանիներ, ընտանի կենդանիներ, ե՛ղիր բնության բարեկամ) մեկնաբանություն ուս. ժամ. մեթոդների կիրառությամբ
20. „Բնությունն իմ շուրջը,, (պահպանության կարիք ունեցող բույսեր և կենդանիներ, Կարմիր գիրք) մեկնաբանություն ուս. ժամ. մեթ. կիրառությամբ
21. „Առողջություն և անվտանգ կենսագործունեություն,,թեմայի մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
22. „Երկիր մոլորակը,, թեմայի մեկնաբանություն
23. „Տարվա եղանակներ,, (օրացույց, տարեթիվ, տարվա եղանակներ)մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
24. „Տարվա եղանակներ,, (բույսերը և կենդանիները աշնանը, բույսեր և կենդանիները ձմռանը)
25. „Տարվա եղանակներ,, (բույսերը և կենդանիները գարնանը, բույսեր և կենդանիները ամռանը)
26. „Մեր առողջությունը,, (մեր գլխուղեղը և զգայարանները, ինչպես ենք տեանում) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
27. Մեր առողջությունը,, (մեր գլխուղեղը և զգայարանները, մեր լսողությունը)
28. Մեր առողջությունը,, (մեր քիթը և լեզուն, մեր մաշկը, առաջին օգնություն մաշկի վնասվածքների դեպքում) թեմայի մեկնաբանություն

29. Մեր առողջությունը,, (մեր սնունդը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
30. Մեր առողջությունը,, (կոփենք մեր մարմինը, մեր կեցվածքը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
31. Մեր առողջությունը,, (օգտակար և վնասակար սովորություններ) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
32. „Մեր անվտանգությունը,,(բնական աղետներ, ինչպես պաշտպանվել երկրաշարժերից, ինչպես պետք է վարվել վտանգավոր իրավիճակներում)
33. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկիր մոլորակի բնության բազմազանությունը, մայրցամաքներ և օվկիանոսներ, հարթավայրեր, բլուրներ,լեռներ,)թեմ. մեկնաբան.
34. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկրի օդային հագուստը, մեզ սնող հողը, ջուրը բնության մեջ) թեմայի մեկնաբանություն
35. „Երկրագնդի բնությունը,, (ապարներ և օգտակար հանածոներ)
36. „Երկրագնդի բնությունը,, (երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները, փոխադաշտ կապերը բնության մեջ) թեմայի մեկնաբանություն
37. „Մեզ շրջապատող մարմինները և նյութերը (մարմիններ, նյութեր, մասնիկներ, նյութերի բազմազանությունը, ջերմաստիճան,ջերմաչափ,չափում, չափման միավոր) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
38. „ Բնությունը և մարդը,, (աշխատանք և մասնագիտություն, տնտեսության առաջացումը, մարդը բնության մասնիկն է)
39. „ Բնությունը և մարդը,, (Ինչու և ինչպես է մարդը վերափոխում շրջակա աշխարհը) մեկնաբանություն ուս. ժամանակակից մեթոդների կիրառությամբ
40. „Բնությունը և մարդը,, (արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, տրանսպորտ, ինչ է փողը)թեմ. մեկնաբանություն ուս. ժաման, մեթոդների կիրառ.
- 41.„Բնությունը և մարդը,, (ինչպես փրկել երկրագնդի բնությունը) մեկն.
- 42.„Բնությունը և մարդը,, (բնությունը մարդու ստեղծագործություններում)
- 43.„Մեր հայրենիքը,, (ՀՀ մարզերը և քաղաքները,ազային պետական տոներ)
- 44.„Մեր հայրենիքը,, (մեր հայրենիքի անցյալը և ներկան: Տարիների հաշվումը պատմության մեջ) թեմայի մեկն. ժամանակակից մեթոդների կիրառմամբ
- 45.„Մեր հայրենիքը,, (նշանավոր գործիչներ և իրադարձություններ)
- 46.„Մեր հայրենիքը,,(մշակութային արժեքներ, մարզական նվաճումներ)
- 47.„Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,,(հորիզոն, հորիզոնի կողմերը, ճանապարհորդությունները վաղ անցյալում) թեմայի մեկնաբանություն
- 48.„Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ճանապ. դեպի Հնդկաստան և Չինաստան)թեմայի մեկնաբանություն
- 49.„Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Ամերիկայի հայտնագործումը) թեմայի մեկնաբանություն
- 50.„Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (ճանապարհորդություններ Աֆրիկայով) թեմայի մեկնաբանություն
- 51.„Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Ավստրալիայի հայտնագործումը) թեմայի մեկնաբանություն
- 52.„Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (Անտարկտիդայի հայտնագործումը և հետազոտումը) թեմայի մեկնաբանություն

53.,Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական հայտնագործություններ,, (շուրջերկրյա ճանապարհորդություններ)թեմայի մեկնաբանություն,

54.,Ճանապարհորդություններ և աշխարհագրական

հայտնագործություններ,,(Ժամանակակից ճանապ. օվկիանոսներում) թեմ. մեկնաբ

55.,Ճանապ. և աշխարհագրական հայտնագործություններ,,(Ժամանակակից ճանապ. տիեզերքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Բնագիտության ուսուցման տեսությունը և տեխնոլոգիան;Բնագիտական կրթության նպատակն ու խնդիրները
2. Ուսումնական գործունեության տեսակներ
3. Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում
4. Բնագիտական մտքի զարգացման պատմություն
5. „Ես և շրջակա աշխարհը՝ -2-րդ,3-րդ,4-րդ դասարան

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

հարցաշարի 1-55 հարցերի սահմանում

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԲՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ և ՄԵԹՈԴԻԿԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	<u>011301.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն</u> <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	<u>011301.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա</u> <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	<u>Մանկավարժության բակալավր</u> <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-209 – Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	18	Դասախոսություն	8
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	10
	Ինքնուրույն	132		
Ընդամենը	150			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկա՝ առարկայի նպատակն է պատրաստել կայուն և խորը գիտելիքներով, նախաձեռնող, հմուտ, ժամանակակից ուսուցման մեթոդներին տիրապետող, տարրական դպրոցի արդի խնդիրները պատկերացնող ուսուցիչ, որը կարող է այն հմտորեն մատուցել նաև մարնկավարժական գործունեության ընթացքում:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ գիտենա շրջակա միջավայրի երևույթները լավ ճանաչելու, առողջ և անվտանգ ապրելակերպի կանոնները ☐ շրջակա միջավայրի դերը և նշանակությունը, ☐ Հայաստանի բնության բազմազանության, բնական ու հասարակական օբյեկտների ու երևույթների վերաբերյալ ամբողջական և հիմնավոր պարկերացումներ, ☐ մայրցամաքների հայտնագործման և հետազոտման պատմություն և այն, ☐ ժամանակակից դասի արդյունավետ մեթոդները՝ տարրական դպրոցում, ☐ մանկավարժական գործունեության ընթացքում, որոշ հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և ինքնուրույնություն, ☐ հանձնարարված գրականության և տեղեկատվական այլ աղբյուրների հիման վրա կազմել ժամանակակից դասի մոդել: <p><i>Հմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ զարգացնել հաղորդակցական կարողությունները, ☐ զարգացնել իր շրջապատը հետազոտելու տարրական կարողություններ ☐ ներկայացնել բնագիտության հիմնական հասկացությունները, ☐ տեղին կարողանալ օգվտել համապատասխան մեթոդի արդյունավետությունից՝ սովորողի տարիքին 			

	<p>համապատասխան, օգտագործել ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման հիմնական ձևերը, տիրապետել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին:</p> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ տիպապետի բնության ուսումնասիրության և դիտարկման տարրական մեթոդներին, ☐ առողջության պահպանման և անվտանգ կենսագործունեությանն ուղղված կանոններին, ☐ բնագիտության դասավանդման մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին, ☐ ձեռք բերած գիտելիքները հստակ կիրառելու և փոխանցելու, մանկավարժական վերլուծական մտածողության զարգացման հմտություններին
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի դասընթացի անհրաժեշտությունը տարրական դպրոցի ապագա ուսուցչի համար կարևոր է ճիշտ կազմակերպել տարրական դպրոցում բնության տարրերի ու երևույթների ուսումնասիրության, սովորողի աշխարհայացքի համակարգված ձևավորման, ինչպես նաև զուգահեռ հնարավորություն ընձեռման, դասարանում կամ տանը դիտումների, փորձերի և այլ տարաբնույթ գործնական աշխատանքների միջոցով սովորողի մեջ զարգացնելու հանրակրթության պետական չափորոշիչով սահմանված ճանաչողության մեթոդները, ձևավորելու սեր և հարգանք հայրենիքի և պետական խորհրդանիշերի նկատմամբ: Բնության անկենդան և կենդանի տարրերի, մարդու, Երկիր մոլորակի՝ որպես մարդկության ընդհանուր տան:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գիտելիքները գնահատվում են գրավոր աշխատանքով: Քննական տոմսը ներառում է տեսական հարցեր, թեստեր: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար քննական տոմսում նշագվում է գնահատման համարժեք միավորը: Գրավոր աշխատանքը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր: Գնահատման չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հարցը ներկայացված է ավարտուն 2. Կարողանում է տերմինները բացատրել 3. Խոսքը հստակ է, մատչելի 4. Պատրաստված է ցուցադրություն 5. Կիրառվել են տարբեր գրական աղբյուրներ և առկա են հղումները /0; 1-2; 3 և ավելի/ 6. Պատասխանել է հարցերի /0; 1-2; 3 և ավելի/ 7. Չեկուցումը գիտական է 8. Կատարվել է համեմատական վերլուծություն 9. Ներկայացնում է կիրառական օրինակներ 10. Քննարկվող գործընթացները ներկայացվել են բույսի օրգանիզմի ամբողջականության համատեքստում

	<p>Յուրաքանչյուր չափանիշի համար սահմանված առավելագույն միավորը՝ 2 , չափանիշի պահանջը թերի կատարելու դեպքում՝ 1 միավոր, չկատարելու դեպքում՝ 0 միավոր: Գումարային գնահատականը կլինի ինքնուրույն աշխատանքի գնահատականը:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսուցման ժամանակավոր մեթոդներ, հնարներ, վարժություններ: Կրթության ազգային ինստիտուտ Լոռու մասնաճյուղ,2008. 2. Արնատուրյան Ա , Գյուլբուդադյան Ա.Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար,-Եր.2004. 3. Շարոյան Մ., Հայաստանի բնաշխարհ.պահպանություն և վտանգներ 2007. 4. Տողանյան Ն.,Գյուլբուդադյան Ա.Ես և շրջակա աշխարհը 5. 2-4 ուսուցչի ձեռնարկ,-Եր.Մանմար,,2013. 6. <<Ես և շրջակա աշխարհը ,,2-4 դասարանի դասգրքեր2013. 7. Ներկարարյան Ա. Կենսաբանության ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա/ Եր.2013. 8. Ксеизова Г.Ю.,Перспективные школьные технологии, М.,2001. <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Խաչատրյան Հ.Սոսյաց անտառ:-Եր.:Արևիկ,1988. 2. Հանրագիտարան կրտսեր դպրոցականների համար ,, Ինչ է, ո՞վ է,, հ. 1-4,Եր.1984-87 3. Пуговкин А.,П.,Скварцов П.М., Биология. методическое пособие, М.2008. 4. Усова А.В.,формирование у школьников научных понятий в процессе обучения, М.,1986.